

საქართველოს კანონი
გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ

თავი I
ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. კანონის მიზანი

ამ კანონის მიზანია გარემოზე ზიანის მიყენების საკითხების სამართლებრივი რეგულირება, „დამბინძურებელი იხდის“ პრინციპის შესაბამისად.

მუხლი 2. კანონის რეგულირების სფერო

1. ეს კანონი არეგულირებს გარემოზე მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების პრევენციასთან, ხოლო თუ ეს შეუძლებელია გარემოზე მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანის შერბილებასთან, ზიანის მიყენებისას განსახორციელებელ ღონისძიებებთან, მათ შორის, გარემოზე მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელებასა და გარემოზე მიყენებული ზიანის ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ სამართლებრივ ურთიერთობებს.

2. ამ კანონის მოქმედება, გარდა ამ მუხლის მე-3 პუნქტით, ამ კანონის მე-3 მუხლით, მე-14 მუხლის მე-3 პუნქტით და 28-ე მუხლის პირველი, მე-2 და მე-3 პუნქტებით განსაზღვრული დებულებებისა, არ ვრცელდება:

ა) გარემოზე ზიანის მიყენების ან გარემოზე ზიანის მიყენების გარდაუვალი საფრთხის ისეთ შემთხვევაზე, რომელიც გამოწვეულია:

ა.ა) ფორსმაჟორული სიტუაციით;

ა.ბ) შეიარაღებული კონფლიქტით;

ა.გ) ეროვნულ უსაფრთხოებასთან/თავდაცვასთან ან/და საერთაშორისო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული მოქმედებებით.

ბ) შემთხვევაზე, როდესაც შეუძლებელია იმ პირის იდენტიფიცირება, რომლის უკანონო ქმედებამაც გარემოზე ზიანის მიყენება გამოიწვია, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სახეზეა მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა;

გ) კერძო მესაკუთრისთვის ზიანის მიყენების შემთხვევაზე, რაც არ გამორიცხავს კერძო მესაკუთრის უფლებას, კანონმდებლობის შესაბამისად, მოითხოვოს ზიანის მიმყენებლისგან ზიანის ანაზღაურება;

დ) შემთხვევაზე, რომელიც გამოწვეულია დიფუზიური ხასიათის ემისიებით (ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება, ხმაური, ვიბრაცია, ელექტრომაგნიტური გამოსხივება);

ე) გარემოზე მიყენებულ ზიანზე, რომელიც გამოწვეულია ამ კანონის ამოქმედებამდე განხორციელებული ქმედებით;

ვ) ფიზიკური პირის (გარდა „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ინდივიდუალური მეწარმისა), მიერ განხორციელებული ქმედებით გამოწვეულ გარემოზე მიყენებულ ზიანზე;

ზ) შავ ზღვაზე მცურავი საშუალებიდან ან საქართველოს ტერიტორიაზე სატრანზიტო ტვირთის გადაზიდვისას გარემოზე მიყენებულ ზიანზე;

თ) წიაღზე მიყენებულ ზიანზე;

ი) გარემოზე მიყენებულ ზიანზე, რომელიც გამოწვეულია ბირთვული და რადიაციული საქმიანობით.

3. თუ პირის უკანონო ქმედებით გარემოს მიაღდა ზიანი, თუმცა გარემოს დაზიანების დონე არ შეესაბამება ამ კანონის პირველი დანართით გათვალისწინებულ კრიტერიუმებს, ასევე ამ მუხლის მე-2 პუნქტის “ვ“, “ზ“ და “თ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში პირი ვალდებულია ანაზღაურის გარემოზე მიყენებული ზიანი ფულადი სახით, რომლის წესს, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით, ადგენს საქართველოს მთავრობა.

4. ამ კანონის მოქმედება ვრცელდება შემთხვევებზე, რომლებსაც არეგულირებს საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულება, თუ იმავე ხელშეკრულებით სხვა რამ არ გამომდინარეობს.

5. ამ კანონის მოქმედება არ ვრცელდება „ქალაქ თბილისის საზღვრებში და მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული მწვანე ნარგავებისა და სახელმწიფო ტყის ფონდის განსაკუთრებული დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით მოწესრიგებულ მწვანე ნარგავების დაზიანების, განადგურებისა და ამოძირკვის, აგრეთვე მათი განზრახ დაზიანებისა და განადგურების შედეგად გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების წესთან და ოდენობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტებები

ამ კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) **გარემო** – ბუნებრივი გარემოსა და ადამიანის მიერ სახეცვლილი (კულტურული) გარემოს ერთობლიობა, რომელიც მოიცავს ურთიერთდამოკიდებულებაში მყოფ ცოცხალ და არაცოცხალ, შენარჩუნებულ და ადამიანის მიერ სახეცვლილ ბუნებრივ ელემენტებს, ბუნებრივ და ანთროპოგენულ ლანდშაფტებს;

ბ) **გარემოზე მიყენებული ზიანი (შემდგომში - ზიანი)** – სამრეწველო ავარიის ან/და ფიზიკური ან იურიდიული პირის ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნის მიერ განხორციელებული უკანონო ქმედების შედეგად გარემოზე მიყენებული უარყოფითი ზემოქმედება. ზიანად არ ჩაითვლება გარემოზე მიყენებული ისეთი უარყოფითი ზემოქმედება, რომელიც წინასწარ იყო განსაზღვრული და აღნიშნულ ქმედებაზე, უფლებამოსილი ორგანოს მიერ, გაცემული იყო კანონმდებლობით გათვალისწინებული შესაბამისი უფლების მიმნიჭებელი დოკუმენტი ან თანხმობა;

გ) **სამრეწველო ავარია** – აფეთქება, ხანძარი ან საშიში ნივთიერების (ნივთიერებების) გაჟონვა, რომელიც გამოწვეულია ობიექტზე ტექნოლოგიური (საწარმოო) პროცესების უკონტროლო განვითარებით და რომელიც უეცარ, სერიოზულ საფრთხეს უქმნის ადამიანის სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას ან/და გარემოს, როგორც ობიექტის შიგნით, ისე მის გარეთ;

დ) **ფორსმაჟორული სიტუაცია** – კონკრეტულ ტერიტორიაზე სტიქიური მოვლენა (მიწისძვრა, მეწყერი, წყალდიდობა ან სხვა მსგავსი მოვლენა), აგრეთვე ისეთი კრიზისული ვითარება, რომელიც გამოწვეულია ბუნებრივი კატასტროფით;

ე) **გარემოზე მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი (შემდგომში - მნიშვნელოვანი ზიანი)** – გარემოზე მიყენებული ზიანი, რომელიც გამოწვეულია ფიზიკური ან

იურიდიული პირის ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნის მიერ და გარემოს დაზიანების დონე შეესაბამება ამ კანონის დანართი 1-ით განსაზღვრულ კრიტერიუმებს. გარემოზე მიყენებული ზიანის ფულადი ანაზღაურების შემთხვევაში გარემოზე მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანის ოდენობა განისაზღვრება ამ კანონის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით;

ვ) ზიანის მიყენების გარდაუვალი საფრთხე - საკმარისი ალბათობა, რომ გარემოს ახლო მომავალში ზიანი მიაღებება;

ზ) მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა - თუ მნიშვნელოვანი ზიანი გამოწვეულია ამ კანონის დანართი-2-ით გათვალისწინებული საქმიანობიდან გამომდინარე ან აღნიშნული საქმიანობიდან გამომდინარე ვალდებულების შეუსრულებლობით, საქმიანობის განმახორციელებელ პირს ეკისრება გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა მიუხედავად მისი ბრალეულობისა. აღნიშნულ შემთხვევაში პირს ეკისრება მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა და ამ მიზნით ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირის ბრალეულობის დამტკიცება საჭირო არ არის;

თ) საკომპენსაციო გამასწორებელი ღონისძიება - მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებისას განსახორციელებელი ნებისმიერი ქმედება, რომლის მიზანია ბუნებრივი რესურსების ან/და სერვისების შუალედური დანაკარგების კომპენსაცია, რომელსაც ადგილი აქვს მნიშვნელოვანი ზიანის დადგომიდან გამასწორებელი ღონისძიებების სრული ეფექტის მიღწევამდე;

ი) გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდი (შემდგომში - ფონდი) - „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ 27-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე¹“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ წლიურ ბიუჯეტში პირველი თანრიგის კოდით გათვალისწინებული ასიგნება, რომლის შევსებისა და მართვის წესი განისაზღვრება საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსისა და ამ კანონის საფუძველზე;

კ) ფონდის კომისია - საქართველოს მთავრობის დადგენილებით შექმნილი კომისია, რომელიც უზრუნველყოფს ფონდში აკუმულირებული თანხების ფარგლებში გარემოსდაცვითი ღონისძიებების განხორციელების თაობაზე, ასევე ამ კანონით გათვალისწინებული სხვა რეკომენდაციების მიღებას;

ლ) პირი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნი;

მ) დაინტერესებული პირი - საქართველოსებული პიადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებული დაინტერესებული მხარე (მათ შორის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციები);

ნ) სამინისტრო - საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო;

ო) მინისტრი - საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი;

პ) სააგენტო - საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - გარემოს ეროვნული სააგენტო;

ჟ) დეპარტამენტი - საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი.

თავი II ძირითადი დებულებები

მუხლი 4. მნიშვნელოვანი ზიანის პრევენცია

1. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების გარდაუვალი საფრთხის წარმოშობისთანავე საქმიანობის განმახორციელებელი პირი ვალდებულია:

ა) გაატაროს ყველა აუცილებელი ღონისძიება მნიშვნელოვანი ზიანის პრევენცია/შერბილებისთვის.

ბ) თუ საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული აუცილებელი ღონისძიების გატარების მიუხედავად მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების გარდაუვალი საფრთხე ლიკვიდირებული არ არის, საფრთხის შესახებ დაუყოვნებლივ შეატყობინოს დეპარტამენტს, სამინისტროს ცხელი ხაზის მეშვეობით;

2. დეპარტამენტი უფლებამოსილია მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების გარდაუვალი საფრთხის შესახებ (მათ შორის ნებისმიერი პირის მიერ დეპარტამენტში წარდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე) საქმიანობის განმახორციელებელ პირს მოთხოვოს ნებისმიერი ინფორმაცია ასეთ საფრთხესთან დაკავშირებით.

3. ამ მუხლის პირველი-მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დეპარტამენტი უფლებამოსილია საქმიანობის განმახორციელებელ პირს:

ა) მოთხოვოს მნიშვნელოვანი ზიანის პრევენციისთვის/შერბილებისათვის აუცილებელი ღონისძიებების გატარება;

ბ) მისცეს რეკომენდაციები, მნიშვნელოვანი ზიანის პრევენციისთვის/შერბილებისათვის აუცილებელი ღონისძიებების განსახორციელებლად.

4. საქმიანობის განმახორციელებელ პირს ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ღონისძიებების შეუსრულებლობისთვის ეკისრება ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა.

5. მნიშვნელოვანი ზიანის პრევენციის/შერბილების ღონისძიებების შესრულებაზე კონტროლს ახორციელებს დეპარტამენტი.

6. თუ საქმიანობის განმახორციელებელი არ ასრულებს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით და მე-3 მუხლის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს, დეპარტამენტი უფლებამოსილია მიმართოს ფონდის კომისიას აუცილებელი ღონისძიებების განხორციელებასთან დაკავშირებით.

7. საქმიანობის სუბიექტი ვალდებულია აანაზღაუროს ფონდის მიერ ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების მიზნით გაღებული ხარჯები.

მუხლი 5. ზიანის მიყენებისას განსახორციელებელი ღონისძიებები

1. ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია:

ა) მნიშვნელოვანი ზიანის შესახებ დაუყოვნებლივ შეატყობინოს დეპარტამენტს სამინისტროს ცხელი ხაზის მეშვეობით და მიაწოდოს შესაბამისი ინფორმაცია;

ბ) განახორციელოს საჭირო ღონისძიება ზიანის შემდგომი გავრცელების თავიდან ასაცილებლად ან/და შესარბილებლად. გადადგას ყველა განხორციელებადი ნაბიჯი შესაბამისი დამაბინძურებლების ან/და ზიანის მიყენების სხვა ფაქტორების დაუყოვნებლივი კონტროლის, შეკავების, მოცილების ან სხვაგვარად მართვის მიზნით, იმისთვის, რომ შემცირდეს ან აღმოიფხვრას შემდგომი ზიანი ან უარყოფითი ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობაზე ან გარემოს შემდგომი გაუარესება;

გ) აანაზღაუროს ზიანი ამ კანონის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით დადგენილი წესით, ხოლო მნიშვნელოვანი ზიანის შემთხვევაში - ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელებით.

დ) საკუთარი ხარჯებით და პასუხისმგებლობით განახორციელოს მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებები;

ე) აანაზღაუროს ამ კანონის მე-8 მუხლის მე-9 პუნქტით, მე-9 მუხლის მე-5 პუნქტით და მე-11 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ხარჯები;

ვ) მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების დადგენილი წესით შეთანხმებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში ფონდში ჩარიცხოს მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების ხარჯთაღრიცხვით განსაზღვრული ღონისძიებების საერთო ღირებულების 2%, ან ფონდში ყოველთვიურად ჩარიცხოს გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის განხორციელების საერთო ვადაში პროპორციულად განწილვადებული ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული თანხა.

2. დეპარტამენტი უფლებამოსილია ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს:

ა) მოსთხოვოს ინფორმაცია ზიანის შესახებ;

ბ) მოსთხოვოს ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება ან/და განუსაზღვროს სავალდებულოდ შესასრულებელი ღონისძიებები.

გ) მოსთხოვოს მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელება ამ კანონის მე-7 მუხლის შესაბამისად;

დ) მისცეს შესაბამისი რეკომენდაციები განსახორციელებელ ქმედებებთან დაკავშირებით.

მუხლი 6. ზიანის შეფასება და გადაწყვეტილების მიღება

1. ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში დეპარტამენტი აფასებს, სახეზეა ზიანი თუ მნიშვნელოვანი ზიანი.

2. მნიშვნელოვანი ზიანის განმსაზღვრელი კრიტერიუმები დადგენილია ამ კანონის დანართი 1-ით.

3. ზიანის შეფასებისას დეპარტამენტი უფლებამოსილია მოიწვიოს ექსპერტები ან შეისყიდოს შესაბამისი საექსპერტო მომსახურება.

4. გადაწყვეტილებას მნიშვნელოვანი ზიანის არსებობის შესახებ დეპარტამენტი იღებს მის მიერ ზიანის გამოვლენიდან არაუგვიანეს 120 კალენდარული დღის ვადაში. გადაწყვეტილების მიღების პროცესში დეპარტამენტი, საჭიროების შემთხვევაში, უზრუნველყოფს დაინტერესებული ადმინისტრაციული ორგანოების ჩართვას. მნიშვნელოვანი ზიანის არსებობის შესახებ დეპარტამენტის გადაწყვეტილების გასაჩივრება არ აჩერებს მის მოქმედებას.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ, დეპარტამენტი ამ მუხლის მე-6 ან/და მე-7 პუნქტების შესაბამისად იღებს გადაწყვეტილებას პირისთვის გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ან მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრების შესახებ. ამ პუნქტით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გასაჩივრება არ აჩერებს მის მოქმედებას.

6. გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა პირს დაეკისრება მნიშვნელოვანი ზიანის გამომწვევი ქმედებისთვის პასუხისმგებლობის დაკისრების თაობაზე შესაბამისი გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდგომ, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

7. თუ მნიშვნელოვანი ზიანი გამოწვეულია ამ კანონის მე-2 დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის ფარგლებში, აღნიშნული საქმიანობის განმახორციელებელ პირს ეკისრება მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული მნიშვნელოვანი ზიანის არსებობის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებასთან ერთად.

8. თუ მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელია რამოდენიმე პირი, მათ დაეკისრებათ სოლიდარული პასუხისმგებლობა.

მუხლი 7. მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებები

1. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირისთვის გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ან მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრება გულისხმობს პირის ვალდებულებას, განახორციელოს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებები, შემდეგი აუცილებელი რიგითობით:

ა) გარემოს პირვანდელ (ზიანის მიყენებამდე) მდგომარეობაში აღგენა;

ბ) გარემოს პირვანდელ (ზიანის მიყენებამდე) მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენა;

გ) დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განხორციელება.

2. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შესაბამისი ღონისძიებები განახორციელოს დადგენილი წესით მის მიერ შემუშავებული და სააგენტოსთან შეთანხმებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შესაბამისად, რომელიც უნდა მოიცავდეს მათ შორის საკომპენსაციო გამასწორებელ ღონისძიებებსაც.

3. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ამ მუხლით გათვალისწინებული გეგმების შემუშავებასა და გამასწორებელ ღონისძიებების განხორციელებას უზრუნველყოფს საკუთარი ხარჯებით და პასუხისმგებლობით.

4. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განსაზღვრის კრიტერიუმებს და ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შედგენის წესს, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით, ამტკიცებს საქართველოს მთავრობა.

მუხლი 8. მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განსაზღვრა

1. მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განსაზღვრის დროს პირველ რიგში უნდა დადგინდეს, არის თუ არა შესაძლებელი დაზიანებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენა.

2. თუ დაზიანებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენა შესაძლებელია გონივრულ ვადებში და აღნიშნული არ არის დაკავშირებული არათანაზომიერ ხარჯებთან, მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს ეკისრება გარემოს პირვანდელ მდგომარეობის აღდგენის ვალდებულება.

3. თუ დადგინდება, რომ შეუძლებელია დაზიანებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენა ან აღნიშნულის განხორციელება შეუძლებელია გონივრულ ვადებში ან დაკავშირებულია არათანაზომიერ ხარჯებთან, მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს ეკისრება გარემოს პირვანდელ მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენის ვალდებულება.

4. თუ დადგინდება, რომ შეუძლებელია დაზიანებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენა ან აღნიშნულის განხორციელება გონივრულ ვადებში ან დაკავშირებულია არათანაზომიერ ხარჯებთან, მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს ეკისრება დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულება.

5. დაზიანებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენის ან პირვანდელ მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენის შესაძლებლობის შემთხვევაში, მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია, ამ კანონის მე-6 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღებიდან:

ა) არაუგვიანეს 60 კალენდარული დღის ვადაში წერილობით აცნობოს სააგენტოს ამ მუხლის მე-2 ან მე-3 პუნქტების გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების შესაძლებლობის შესახებ.

ბ) არაუგვიანეს 180 კალენდარული დღის ვადაში, ამ მუხლის შესაბამისად, სააგენტოს წარუდგინოს მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტი (ღონისძიებების ჩამონათვალით და მათი განხორციელების ვადებით). მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტს თან უნდა ერთვოდეს აუდიტორის/აუდიტორული ფირმის მიერ დადასტურებული მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტის ხარჯთაღრიცხვა.

6. მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტი ასევე უნდა შეიცავდეს ამ მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული გარემოებების ამავე პუნქტებით დადგენილი რიგითობის დასაბუთებას.

7. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია, ამ კანონის მე-6 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღებიდან არაუგვიანეს 60 კალენდარული დღის ვადაში სააგენტოს წარუდგინოს დასაბუთება ამ მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების შესაძლებლობის შესახებ, რაც გულისხმობს დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან

სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების გამოყენების საჭიროებას.

8. ამ მუხლის მე-5-მე-7 პუნქტებით გათვალისწინებული ვალდებულების შეუსრულებლობისთვის მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს ეკისრება ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა, კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ამავე დროს, თუ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი არ ასრულებს ამ მუხლის მე-5 პუნქტის “ზ” ქვეპუნქტით ან მე-6 და მე-7 პუნქტებით დადგენილ ვალდებულებას, დეპარტამენტი უფლებამოსილია მიმართოს ფონდის კომისიას მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებასთან დაკავშირებით.

9. ფონდში შესაბამისი თანხების არსებობის შემთხვევაში, ფონდის კომისია დადგენილი წესით შეიმუშავებს რეკომენდაციას მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი ორგანოს განსაზღვრის, ასევე ამ ორგანოსთვის შესაბამისი დაფინანსების გამოყოფის თაობაზე. ფონდის კომისიის რეკომენდაცია წარედგინება სამინისტროს, რომელიც იღებს საბოლოო გადაწყვეტილებას მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი ორგანოს განსაზღვრისა და ამ ორგანოსთვის შესაბამისი დაფინანსების გამოყოფის თაობაზე.

10. მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელ ორგანოდ შესაძლებელია განისაზღვროს სამინისტროს სისტემაში შემავალი დაწესებულება, გარდა დეპარტამენტისა.

მუხლი 9. დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განსაზღვრა

1. დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე განსახორციელებელი მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განსაზღვრის მიზნით, მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით, იქმნება დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე განსახორციელებელი მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განმსაზღვრელი კომისია (შემდგომში - სანაცვლო გამასწორებელი ღონისძიებების კომისია).

2. სააგენტო წარდგენიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში იხილავს ამ კანონის მე-8 მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ დასაბუთებას და თანხმობის შემთხვევაში წარუდგენს სანაცვლო გამასწორებელი ღონისძიებების კომისიას, რომელიც განსაზღვრავს დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე განსახორციელებელ მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელ სანაცვლო/ადექვატურ ღონისძიებებს.

3. კომისიის მიერ განსაზღვრული, დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე განსახორციელებელი მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებები სააგენტოს მიერ წარედგინება მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს, რომელიც ვალდებულია, მისი ჩაბარებიდან 180 კალენდარული დღის ვადაში, სააგენტოს შესათანხმებლად წარუდგინოს ზიანის

გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტი (ღონისძიებების ჩამონათვალით და მათი განხორციელების ვადებით). ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტს თან უნდა ერთვოდეს აუდიტორის/აუდიტორული ფირმის მიერ დადასტურებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტის ხარჯთაღრიცხვა.

4. იმ შემთხვევაში, თუ სააგენტო არ ეთანხმება ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ დასაბუთებას, შესაბამისი უარყოფითი დასკვნა უბრუნდება მნიშვნელოვანი ზიანის მიენებაზე პასუხისმგებელ პირს, რომელიც ვალდებულია წარმოადგინოს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმა ამ კანონის მე-8 მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით დადგენილი ვადებისა და მოთხოვნების დაცვით.

5. ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული ვალდებულების შეუსრულებლობისთვის ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს ეკისრება ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ამავე დროს, თუ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად, მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი არ ასრულებს ვალდებულებას, დეპარტამენტი უფლებამოსილია მიმართოს ფონდის კომისიას ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებასთან დაკავშირებით.

6. ფონდში შესაბამისი თანხების არსებობის შემთხვევაში, ფონდის კომისია დადგენილი წესით შეიმუშავებს რეკომენდაციას ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი ორგანოს განსაზღვრის, ასევე ამ ორგანოსთვის შესაბამისი დაფინანსების გამოყოფის თაობაზე. ფონდის კომისიის რეკომენდაცია წარედგინება სამინისტროს, რომელიც იღებს საბოლოო გადაწყვეტილებას ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი ორგანოს განსაზღვრისა და ამ ორგანოსთვის შესაბამისი დაფინანსების გამოყოფის თაობაზე.

7. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელ ორგანოდ შესაძლებელია განისაზღვროს სამინისტროს სისტემაში შემავალი დაწესებულება, გარდა დეპარტამენტისა.

8. სანაცვლო გამასწორებელი ღონისძიებების კომისიის შემადგენლობა, ასევე, კომისიის მიერ საკითხის განხილვისა და გაწყვეტილების მიღების წესი დგინდება კომისიის დებულებით, რომელსაც კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით ამტკიცებს მინისტრი.

9. დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების შერჩევის წესს, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით, ადგენს საქართველოს მთავრობა.

მუხლი 10. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებისას ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განსაზღვრაში დაინტერესებული პირის მონაწილეობა

1. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებისას ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განსაზღვრაში დაინტერესებული პირის მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად, სააგენტო ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტს, მისი სააგენტოში წარდგენიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში, განათავსებს სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე.

2. გეგმის პროექტის ვებგვერდზე განთავსებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში სააგენტო იხილავს დაინტერესებული პირების მიერ ვებგვერდზე წერილობით

წარმოდგენილ მოსაზრებებს/შენიშვნებს. საჭიროების შემთხვევაში სააგენტო დაინტერესებული პირების მიერ წარმოდგენილ შენიშვნებს/მოსაზრებებს უგზავნის მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს მათი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმაში ასახვის მიზნით.

3. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია დაინტერესებული პირების მიერ წარმოდგენილ შენიშვნებს/მოსაზრებების მიღებიდან (ჩაბარებიდან) 45 კალენდარული დღის ვადაში, სააგენტოში შესათანხმებლად წარადგინოს შენიშვნების გათვალისწინებით გადამუშავებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების საბოლოო გეგმა.

4. ამ კანონის მე-8 მუხლის მე-9 პუნქტითა და მე-9 მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულებას უზრუნველყოფს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი შესაბამისი ორგანო.

მუხლის 11. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შეთანხმება და მასში ცვლილების შეტანა

1. სააგენტო ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმას იხილავს და ითანხმებს სააგენტოში წარდგენიდან 120 კალენდარული დღის ვადაში. სააგენტოსთან შეთანხმებული გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შესრულება მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირისთვის სავალდებულოა.

2. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი უფლებამოსილია სააგენტოს მიმართოს შუამდგომლობით ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით განსაზღვრული ღონისძიების შეცვლის თაობაზე. შუამდგომლობა უნდა შეიცავდეს დასაბუთებას, რომ შეთანხმებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიების შესრულება ვერ უზრუნველყოფს ზიანის გამოსწორებას ან/და ამ ღონისძიების სხვა ღონისძიებით შეცვლა აუცილებელი და ეფექტიანია ზიანის გამოსწორების თვალსაზრისით ან წარმოიშვა ფორსმაჟორული სიტუაცია, რაც განაპირობებს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმაში ცვლილების შეტანის საჭიროებას.

3. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით განსაზღვრული ღონისძიების შეცვლასთან დაკავშირებით ამ კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების განხორციელება სავალდებულოა.

4. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმაში ცვლილების განხორციელებასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას სააგენტო იღებს შესაბამისი მიმართვის წარდგენიდან 60 კალენდარული დღის ვადაში. ამ პუნქტით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღებამდე ჩერდება იმ გამასწორებელი ღონისძიების შესრულების ვადის დინება, რომლის შეცვლაც არის მოთხოვნილი.

5. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია უზრუნველყოს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიების გეგმის განხილვისთვის, ასევე მასში ცვლილებების შეტანის საკითხის განხილვისა და დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების გამოყენების საჭიროების განხილვისთვის, სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ გაწეული ხარჯების სრულად ანაზღაურება.

ხარჯების გაანგარიშებისა და ანაზღაურების წესები განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

მუხლი 12. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების შესრულება და ზედამხედველობა

1. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია გამასწორებელი ღონისძიებები შეასრულოს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით განსაზღვრული გრაფიკის შესაბამისად.

2. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შესრულებაზე ზედამხედველობას ახორციელებს დეპარტამენტი.

3. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შეუსრულებლობისათვის ეკისრება პასუხისმგებლობა კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 13. გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფა

1. ამ კანონის დანართი 2-ით გათვალისწინებული, გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობის განმახორციელებელი პირი ვალდებულია, საქმიანობის დაწყებისთანავე გააჩნდეს შესაბამისი გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის საშუალება.

2. გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობის გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის წესს, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით, ადგენს საქართველოს მთავრობა.

3. ამ მუხლით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის ვალდებულება არ ვრცელდება საბიუჯეტო დაწესებულებებზე.

მუხლი 14. ფონდის მიზანი და ფონდის სახსრების განკარგვა

1. ფონდის ძირითადი მიზნებია:

- ა) ზიანის პრევენცია;
- ბ) გარემოს მდგომარეობის აღდგენა;
- გ) გარემოს მდგომარეობის გაუმჯობესება;
- დ) გარემოს კვლევა.

2. ფონდის სახსრებს განკარგავს სამინისტრო ფონდის კომისიის რეკომენდაციის საფუძველზე.

3. ფონდიდან დაფინანსებული ღონისძიება შეიძლება ემსახურობდეს მხოლოდ ამ მუხლის პირველი პუნქტით, ამ კანონის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის “ა”, “ბ” და “ე” – “თ” ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ საკითხებს და ამ კანონით გათვალისწინებული შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელებას.

4. ფონდის კომისიის შემადგენლობა და კომისიის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული რეკომენდაციების მიღების წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

5. საბიუჯეტო წლის განმავლობაში ფონდში დარჩენილი, საბიუჯეტო წლის განმავლობაში გაუხარჯავი თანხა ავტომატურად დაემატება ფონდს, მომდევნო საბიუჯეტო წლის ფარგლებში.

მუხლი 15. ფონდის ფორმირების წყარო

1. ფონდის ფორმირების წყაროებია:

- ა) ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-7 პუნქტით და მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის “ე“ და “ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული თანხები;
 - ბ) გარემოზე მიყენებული ზიანის ფულადი ანაზღაურების შედეგად გადახდილი თანხები;
 - გ) სახელმწიფო ან/და მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან გადარიცხული თანხები;
 - დ) შემოწირულობები.
2. ფონდში თანხის აკუმულირება ხდება სპეციალური დანიშნულების გარეშე.

მუხლი 16. ფონდიდან დაფინანსებული ღონისძიებების შესრულება და ზედამხედველობა

ფონდის კომისიის რეკომენდაციის საფუძველზე სამინისტროს გადაწყვეტილებით დგინდება ფონდიდან დაფინანსებული ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი (გარდა დეპარტამენტისა) ან/და ღონისძიებების განხორციელებაზე ზედამხედველობის განმახორციელებელი ორგანო. აღნიშნული ორგანო უფლებამოსილია განახორციელოს შესაბამისი ღონისძიების მომსახურების შესყიდვა.

თავი III

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევები და ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის წარმოება

მუხლი 17. გარემოზე ზიანის მიყენების გარდაუვალი საფრთხის ან გარემოზე მიყენებული ზიანის შესახებ შეუტყობინებლობა

გარემოზე ზიანის გარდაუვალი საფრთხის ან გარემოზე მიყენებული ზიანის შესახებ შეუტყობინებლობა –
გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 5 000 ლარიდან 10 000 ლარამდე.

მუხლი 18. დაზიანებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენის ან პირვანდელ მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენის შესაძლებლობის შესახებ ინფორმაციის წარუდგენლობა

დაზიანებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენის ან პირვანდელ მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენის შესაძლებლობის შესახებ ინფორმაციის წარუდგენლობა, -
გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 5 000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 19. ზიანის პრევენციისთვის/შერბილებისთვის აუცილებელი ღონისძიებების გაუტარებლობა

ზიანის პრევენციისთვის/შერბილებისთვის აუცილებელი ღონისძიებების გაუტარებლობა -
გამოიწვევს დაჯარიმებას 10 000 ლარიდან 20 000 ლარამდე.

მუხლი 20. გარემოზე მიყენებული ზიანის შემდგომი გავრცელების თავიდან ასაცილებლად ან/და შესარბილებლად აუცილებელი ღონისძიებების გაუტარებლობა
გარემოზე მიყენებული ზიანის შემდგომი გავრცელების თავიდან ასაცილებლად ან/და შესარბილებლად აუცილებელი ღონისძიებების გაუტარებლობა –
გამოიწვევს დაჯარიმებას 20 000 ლარიდან 40 000 ლარამდე.

მუხლი 21. გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდში თანხის ჩარიცხვის ვალდებულების შეუსრულებლობა
გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდში ამ კანონით გათვალისწინებული თანხის ჩარიცხვის ვალდებულების შეუსრულებლობა –
გამოიწვევს დაჯარიმებას 5 000 ლარიდან 10 000 ლარამდე.

მუხლი 22. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის ან/და განსახორციელებელი ღონისძიებების ხარჯთაღრიცხვის შესახებ დასკვნის წარდგენის მოთხოვნების შეუსრულებლობა

1. გარემოზე მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის ან/და განსახორციელებელი ღონისძიებების ხარჯთაღრიცხვის შესახებ დასკვნის დადგენილ ვადებში წარუდგენლობა –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 1 000 ლარის ოდენობით.

2. გარემოზე მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის ან/და განსახორციელებელი ღონისძიებების ხარჯთაღრიცხვის შესახებ დასკვნის წარდგენის ვალდებულების შეუსრულებლობა –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 20 000 ლარიდან 40 000 ლარამდე.

მუხლი 23. გარემოზე ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიების შეუსრულებლობა

გარემოზე ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიების შეუსრულებლობა -

გამოიწვევს დაჯარიმებას 40 000 ლარიდან 80 000 ლარამდე.

მუხლი 24. გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობის განხორციელება გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის გარეშე

გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობის განხორციელება გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის გარეშე –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 10 000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 25. ამ კანონით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმების შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოების მოთხოვნათა შეუსრულებლობა

1. ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად (გარდა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 232-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა), მისი აღმოფხვრის თაობაზე სამართალდარღვევის შესახებ ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოს ადმინისტრაციული მიწერილობით დაკისრებული მოვალეობის დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობა –

გამოიწვევს დაჯარიმებას ამ კანონის იმ მუხლის ან მუხლის პუნქტის მაქსიმალური სანქციის ორმაგი ოდენობით, რომლის დარღვევის გამოც პირს დაეკისრა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის აღმოფხვრა.

2. ადმინისტრაციული მიწერილობის შეუსრულებლობისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად (გარდა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 232-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა), ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის აღმოფხვრის შესახებ ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოს ადმინისტრაციული მიწერილობით დაკისრებული მოვალეობის დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობა –

გამოიწვევს დაჯარიმებას ამ კანონის იმ მუხლის ან მუხლის პუნქტის მაქსიმალური სანქციის ოთხმაგი ოდენობით, რომლის დარღვევის გამოც პირს დაეკისრა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის აღმოფხვრა.

3. ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე ორგანოს თანამშრომლის მიერ უფლების განხორციელებისა და მოვალეობის შესრულებისათვის ხელის შეშლა –

გამოიწვევს დაჯარიმებას 5 000 ლარის ოდენობით.

მუხლი 26. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის წარმოება

1. ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის წარმოება და სანქციის შეფარდება ხორციელდება ამ კანონითა და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით.

2. ამ კანონის მე-17-24-ე მუხლებით და 25-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, გამოიწვევს შესაბამისი მუხლით გათვალისწინებული ჯარიმის მაქსიმალური ოდენობის გაორმაგებას.

3. ამ თავით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის დაკისრება სამართალდამრღვევს არ ათავისუფლებს ამ კანონით დადგენილი ვალდებულებისაგან.

4. ამ კანონის მე-17–25-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმებს ადგენს დეპარტამენტი.

5. რაიონული (საქალაქო) სასამართლო განიხილავს ამ კანონის მე-17–25-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებს.

6. ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის შედგენილი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი დამრღვევის მიერ საჩივრდება სასამართლოში.

მუხლი 27. სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა

1. გარემოზე მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების შემთხვევაში ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის საკითხი რეგულირდება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით.

2. პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა არ გამოირიცხავს მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობას.

თავი IV **გარდამავალი და დასკვნითი დებულებები**

მუხლი 28. კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებული გარდამავალი დებულებები

1. ამ კანონის ამოქმედებამდე პირის უკანონო ქმედებით გამოწვეული გარემოზე მიყენებული ზიანი დაანგარიშდეს და ანაზღაურდეს ამ კანონის ამოქმედებამდე არსებული წესით, ხოლო თუ ამ კანონის ამოქმედებამდე, უკანონო ქმედებით გარემოზე მიყენებული ზიანისათვის პირს ჯერ არ დაკისრებია გარემოზე მიყენებული ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება), ამ პუნქტით გათვალისწინებული პირი უფლებამოსილია 2022 წლის პირველ იანვრამდე მიმართოს დეპარტამენტს და მოითხოვოს ამ კანონით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ან/და მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრების პროცედურების მასზე გავრცელება.

2. თუ პირი გამოიყენებს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ უფლებამოსილებას იგი კარგავს უფლებას აანაზღაუროს გარემოზე მიყენებული ზიანი ამ კანონის ამოქმედებამდე არსებული წესით.

3. პირის მიერ ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული უფლებამოსილების გამოყენების შემთხვევაში, ზიანის შეფასება და შესაბამისად გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ან/და მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრება განხორციელდეს მხოლოდ ამ კანონით დადგენილ შემთხვევებში და ამ კანონით დადგენილი წესით.

4. ამ კანონის დანართი 2-ით გათვალისწინებული გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობის განმახორციელებელ პირს, რომლის საქმიანობა დაწყებულია 2022 წლის პირველ ივლისამდე, ამ კანონის მე-13 მუხლით გათვალისწინებული ვალდებულება წარმოეშვება 2022 წლის პირველი ივლისიდან.

მუხლი 29. კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით გამოსაცემი და ძალადაკარგულად გამოსაცხადებელი ნორმატიული აქტები და გასატარებელი ღონისძიებები

1. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, 2021 წლის 1 ივლისამდე გამოსცეს ბრძანება „დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განმსაზღვრელი კომისიის დებულების შესახებ“.

2. საქართველოს მთავრობამ:

ა) 2021 წლის 1 ივლისამდე მიიღოს დადგენილება:

ა.ა) „გარემოზე მიყენებული ზიანის ფულადი ანაზღაურების შესახებ“;

ა.ბ) „გარემოზე მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ გამასწორებელი ღონისძიებების განსაზღვრის კრიტერიუმებისა და გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შედგენის წესის შესახებ“;

ა.გ) „გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდის კომისიის შემადგენლობისა და დებულების დამტკიცების შესახებ“.

ა.დ) „დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების შერჩევის წესის შესახებ“.

ბ) 2022 წლის პირველ იანვრამდე მიიღოს დადგენილება „გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის შესახებ“.

3. ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს „საშიში ქიმიური ნივთიერებებით გამოწვეული ზიანის კომპენსაციის შესახებ“ საქართველოს 1999 წლის 23 ივლისის კანონი (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე №40(47) 11.08.1999).

4. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიულმა პირმა - გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ და სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტმა 2021 წლის პირველი იანვრიდან უზრუნველყონ ამ კანონით მათზე დაკისრებული ფუნქციების შეუფერხებლად განხორციელებისათვის საჭირო შესაბამისი სტრუქტურული ქვედანაყოფების შექმნის ან/და მოხელეთა ვაკანტურ თანამდებობებზე დასანიშნად შესაბამისი კონკურსების გამოცხადების მიზნით კანონმდებლობით გათვალისწინებული სათანადო ღონისძიებების განხორციელება.

მუხლი 30. კანონის ამოქმედება

1. ეს კანონი, გარდა ამ კანონის მე-13 და 29-ე მუხლებისა, ამოქმედდეს 2021 წლის პირველი ივლისიდან.

2. ამ კანონის მე-13 მუხლი ამოქმედდეს 2022 წლის პირველი ივლისიდან.

3. ამ კანონის 29-ე მუხლი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

მნიშვნელოვანი ზიანის განმსაზღვრელი კრიტერიუმები

1. ბიომრავალფეროვნება:

ა) განადგურდა ან იმგვარად დაზიანდა, რომ წარმოიქმნა განადგურების საფრთხე, საქართველოს „წითელი ნუსხის“ შემდეგ კატეგორიაში შემავალი 1 (ერთი) ინდივიდი მაინც:

ა.ა) გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ტაქსონი - EN (Endangered);

ა.ბ) გადაშენების უკიდურესი საფრთხის წინაშე მყოფი ტაქსონი - CR (Critically Endangered);

ა.გ) გადაშენებული ეროვნულ დონეზე - RE (Regionally extinct);

ბ) „ევროპის ველური ბუნებისა და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის კონვენციით (ბერნის კონვენცია) მკაცრად დაცული სახეობის:

ბ.ა) 1 ინდივიდი მაინც განადგურდა ან იმგვარად დაზიანდა, რომ წარმოიქმნა მისი განადგურების საფრთხე და ამავდროულად ეს ინდივიდი შეტანილია საქართველოს „წითელ ნუსხაში“, შემდეგ კატეგორიებში; გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ტაქსონი - EN (Endangered); გადაშენების უკიდურესი საფრთხის წინაშე მყოფი ტაქსონი - CR (Critically Endangered); გადაშენებული ეროვნულ დონეზე - RE (Regionally extinct);

ბ.ბ) სხვა დანარჩენი სახეობების ინდივიდები განადგურდა, ან იმგვარად დაზიანდა, რომ განადგურების საფრთხე შეექმნა მათ ეროვნულ, ან ადგილობრივ პოპულაციებს;

გ) სახელმწიფო ნაკრძალის, ეროვნული პარკის ბუნების მკაცრი დაცვის ზონის, ბუნების ძეგლის, ალკვეთილის მთლიანი ან ნაწილობრივი (ფართობის 0,1 %-ზე მეტი) განადგურება, რამაც მას დაუკარგა შექმნის მიზანი ან/და დანიშნულება;

დ) ზურმუხტის ან/და რამსარის ტერიტორიას მიადგა ისეთი ზიანი, რამაც მას დაუკარგა შექმნის მიზანი ან/და დანიშნულება;

2. მიწა:

ა) 500 კვ.მ და მეტი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების დაბინძურების დონე ორჯერ ან მეტჯერ აღემატება დადგენილ ნორმებს ან სრულად დეგრადირებულია;

ბ) დაბინძურებული (დაბინძურების დონე აღემატება დადგენილ ნორმებს) ან/და დეგრადირებულია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების - 1500 კვ.მ. ან მეტი ფართობი;

გ) დაბინძურებული (დაბინძურების დონე აღემატება დადგენილ ნორმებს) ან/და დეგრადირებულია სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე არსებული მიწების - 500 კვ.მ ან მეტი ფართობი;

დ) დაბინძურებულია (დაბინძურების დონე აღემატება დადგენილ ნორმებს) ან/და დეგრადირებულია ზურმუხტის, რამსარის ან/და ნებისმიერი კატეგორიის დაცულ ტერიტორიაზე არსებული მიწების - 250 კვ.მ ან მეტი ფართობი.

3. წყალი:

- ა) განხორციელდა ზედაპირული წყლის ობიექტის დაშრეტა, ხოლო მდინარის დაშრეტის შემთხვევაში, მინიმუმ - მდინარის კალაპოტის 500 მეტრის მანძილზე;
- ბ) ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებულ ჩამდინარე წყალში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა რაოდენობა 10-ჯერ და მეტად აღემატება დადგენილ ნორმებს.

დანართი 2

გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობები

1. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ პირველი დანართით განსაზღვრული საქმიანობები;
2. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მეორე დანართით განსაზღვრული საქმიანობები, რომლებიც ამავე კოდექსით გათვალისწინებული სკრინინგის პროცედურის შედეგად დაექვემდებარება გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
4. „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ 26-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საქმიანობა;
5. სახიფათო ტვირთების გადაზიდვა, რომელიც შედის „ტექნიკური რეგლამენტის „ავტოსატრანსპორტო საშუალებებით ტვირთის გადაზიდვის წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 ივლისის N32 დადგენილების რეგულირების სფეროში;
6. სახიფათო ტვირთების გადაზიდვა, რომელიც შედის „საჰაერო ტრანსპორტით სახიფათო ტვირთის გადაზიდვის წესის“ დამტკიცების შესახებ“ სსიპ სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს დირექტორის 2013 წლის 27 დეკემბრის N263 ბრძანების რეგულირების სფეროში;
7. ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზიით გათვალისწინებული საქმიანობა;
8. სამონადირეო მეურნეობის სპეციალური ლიცენზიით გათვალისწინებული საქმიანობა.

განმარტებითი ბარათი
საქართველოს კანონის პროექტზე
„გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“

ა) ზოგადი ინფორმაცია კანონპროექტის შესახებ:

ა.ა) კანონპროექტის მიღების მიზეზი:

ა.ა.ა) პრობლემა, რომლის გადაჭრასაც მიზნად ისახავს კანონპროექტი:

კანონპროექტის მიღება განპირობებულია ერთის მხრივ, საქართველოსა და მეორეს მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების 306-ე მუხლიდან გამომდინარე, რომლის თანახმადაც საქართველო ვალდებულია მოახდინოს ეროვნული კანონმდებლობის დაახლოება წინამდებარე შეთანხმების XXVI დანართში მითითებულ ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტებთან და საერთაშორისო სამართლებრივ ინსტრუმენტებთან. კერძოდ კი, ქვეყანა ვალდებულია გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ 2004 წლის 21 აპრილის ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2004/35/EC დირექტივასთან ჰარმონიზაციის მიზნით განსაზღვროს კომპეტენტური ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრების საკითხებზე, ამავდროულად, შექმნას სამართლებრივი მექანიზმები გარემოსათვის მიყენებული ზიანის პრევენციის/შერბილების/აღმოფხვრის მიზნით, შემოიღოს მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის სამართლებრივი რეგულირება, იმ საქმიანობებისათვის, რომელიც მოცემულია ზემოაღნიშნული დირექტივის №3 დანართში, დააწესოს საქმიანობის განმახორციელებელი სუბიექტისათვის კონკრეტული ვალდებულებები ზიანის პრევენციის/შერბილების/აღმოფხვრისათვის და უზრუნველყოს საზოგადოების ჩართულობა ამ პროცესებში. სწორედ აღნიშნული დირექტივის მოთხოვნების გათვალისწინებით, შემუშავდა „გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი.

ა.ა.ბ) არსებული პრობლემის გადასაჭრელად კანონის მიღების აუცილებლობა:

კანონპროექტი ხელს შეუწყობს ერთის მხრივ, საქართველოსა და მეორეს მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას და მეორეს მხრივ, სწორი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის სისტემის ჩამოყალიბებას, რაც ქვეყანაში ევროპულ სტანდარტებთან შესაბამისი გარემოსდაცვითი მმართველობის შექმნის ერთ-ერთ უმთავრეს წინაპირობას წარმოადგენს. კანონპროექტით, იქმნება მყარი სამართლებრივი საფუძველი არა მხოლოდ მსხვილმასშტაბიანი სამუშაოების განმახორციელებელი კომპანიებისთვის, არამედ ყველა საწარმოსათვის, რომ გარემოსთვის მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების შემთხვევაში, მათ განახორციელონ შესაბამისი სარემედიაციო ღონისძიებები და საქმიანობის განხორციელებამდე შექმნან მყარი ფინანსური გარანტიები, რომ თუკი ზიანი დადგება, მათ ჰქონდეთ სათანადო თანხები მობილიზებული ამ ზიანის მოკლე ვადაში აღმოსაფხვრელად. ამავდროულად, კანონპროექტის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანია, პირველ რიგში, გარემოზე ზიანის მიყენების პრევენციისა და შერბილების სამართლებრივი რეგულირება, რასაც დღეს მოქმედი კანონმდებლობა არ არეგულირებს. კერძოდ, კანონპროექტით განისაზღვრება კონკრეტული ვალდებულებები საქმიანობის განმახორციელებელი პირისათვის, რომ მან

უზრუნველყოს ზიანის პრევენცია/შერბილება, ამისათვის გაატაროს კონკრეტული ღონისძიებები, შეატყობინოს სამინისტროს სისტემაში შემავალ სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს და გაატაროს ქმედითი ღონისძიებები იმისათვის, რომ ზიანი არ დადგეს და თავიდან იქნეს აცილებული. თუმცა, თუკი საქმიანობის შედეგად, გარემოზე ზიანის მიმყენებელი პირის უკანონო ქმედებით, გარემოს მაინც მიაღება მნიშვნელოვანი ზიანი, პირი ვალდებული იქნება შეასრულოს დამდგარი ზიანის სარემედიაციო ღონისძიებები, რომელიც გაწერილი იქნება ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმაში, რომელიც იქნება სახელმძღვანელო დოკუმენტი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირისათვის. მსგავსი მიდგომა არსებობს ყველა ევროპულ ქვეყანაში.

ამავდროულად, ამავე კანონპროექტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდის შექმნა, რომლის მიზანი იქნება ზიანის პრევენცია, გარემოს მდგომარეობის აღდგენა ასევე ისტორიულად დაზიანებული გარემოს მდგომარეობის გაუმჯობესება. მსგავსი ტიპის გარემოსდაცვითი ფონდები არსებობს პოლონეთში, კანადაში, სლოვენიაში და სხვა ევროპულ ქვეყნებში და მათ მიზანსაც სწორედ დაზიანებული გარემოს აღსადგენად განსახორციელებელი ღონისძიებების დაფინანსება წარმოადგენს.

ამავე კანონპროექტით განისაზღვრება ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის საკითხები და ჯარიმათა ოდენობები. ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში, უკანონო ქმედება, რომლისთვისაც გარემოს მიაღება ზიანი ადმინისტრაციული წესით, საკმაოდ მაღალი სანქციებით არის დასჯადი, რათა საქმიანობის განმახორციელებელ სუბიექტებს გააჩნდეთ მაღალი პასუხისმგებლობა და საქმიანობა წარმართონ გარემოსდაცვითი სტანდარტებისა და მოთხოვნების დაცვით.

ა.ბ) კანონპროექტის მოსალოდნელი შედეგები:

კანონპროექტის მიღებით ჩამოყალიბდება ევროპულ სტანდარტებთან დაახლოებული გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის სისტემა, რომელიც დაეფუძნება „დამაბინძურებელი იხდის პრინციპს“ და რომლის მიზანიც იქნება გარემოსთვის მიყენებული ზიანის პრევენცია და აღმოფხვრა/შერბილება და აღდგენა.

მოქმედი კანონმდებლობა, კერძოდ კი „ტექნიკური რეგლამენტის - „გარემოსთვის მიყენებული ზიანის განსაზღვრის (გამოანგარიშების) მეთოდის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 14 იანვრის N54 დადგენილება აგებულია გარემოსთვის მიყენებული ზიანისათვის მონეტარულ პასუხისმგებლობაზე. ასევე, როგორც ცნობილია, გარემოსთვის მიყენებული ზიანის სანაცვლოდ გადახდილი თანხა მიემართება სახელმწიფო ბიუჯეტში და მას არ აქვს განსაზღვრული მიზნობრიობა, რომ კონკრეტულად მოხმარდეს ისეთი ღონისძიებების განხორციელებას, რომლებიც უზრუნველყოფს დაზიანებული გარემოს აღდგენას. მოქმედი რეგულაციისგან განსხვავებით, წარმოდგენილ კანონპროექტს შემოაქვს სრულიად ახალი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის მექანიზმი, რომლის შესაბამისადაც, პირი, რომელიც გარემოს მნიშვნელოვან ზიანს მიაყენებს, ვალდებული იქნება გადაიხადოს არა თანხა, არამედ გაატაროს გარემოს აღსადგენად საჭირო გამასწორებელი ღონისძიებები წინასწარ განსაზღვრული გეგმა-გრაფიკის შესაბამისად. აქედან გამომდინარე, ზიანის თანხა მთლიანად მოხმარდება ამ ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელებას. გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის არსიც სწორედ იმაში გამოიხატება, რომ ის პირი,

რომელმაც მიაყენა ზიანი გარემოს, თავად არის ვალდებული გამოსწოროს ეს ზიანი და ასევე ამ ზიანის გასწიოს შესაბამისი ხარჯები.

გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულება გავრცელდება გარემოზე მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირზე. თუმცა, კანონისპროექტი განსხვავებულ წესს ადგენს ფიზიკურ პირის („გარდა მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ინდივიდუალური მეწარმისა) მიერ განხორციელებული ქმედებით გამოწვეულ გარემოზე მიყენებული ზიანის შემთხვევაში. კანონპროექტი ასევე განსხვავებულ წესს ადგენს წიაღზე ზიანის მიყენების შემთხვევებისთვის და შავ ზღვაზე მცურავი საშუალებიდან, ან საქართველოს ტერიტორიაზე სატრანზიტო ტვირთის გადაზიდვისას გარემოზე მიყენებულ ზიანზე. აღნიშნულ შემთხვევაში გარემოზე მიყენებული ზიანის ოდენობის განსაზღვრა მოხდება „გარემოზე მიყენებული ზიანის ფულადი ანაზღაურების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად.

აღნიშნული გამომდინარეობს იქიდან, რომ გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა ეფუძნება, როგორც ეს ასევე დირექტივითაც არის განსაზღვრული, საქმიანობიდან გამომდინარე ზიანს და შესაბამისად უკავშირდება ზიანის კონკრეტულ მასშტაბებს. ნებისმიერი ერთჯერადი ქმედების შედეგად ფიზიკური პირისათვის გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრება და შესაბამისად კონკრეტული გამასწორებელი ღონისძიებების დაკისრება, პრაქტიკაში არააღსრულებადი იქნებოდა.

რაც შეეხება წიაღზე მიყენებული ზიანს - მისი აღდგენა, პრაქტიკულად შეუძლებელია, შესაბამისად მიზანშეწონილად ჩაითვალოს აღნიშნულ შემთხვევაში ზიანის ფულადი ანაზღაურების დატოვება, ზიანის ანაზღაურების შედეგად გადახდილი თანხები მიემართება გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდში, ხოლო ფონდის თანხები კი მიზნობრივად მოხმარდება გარემოს მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

საქართველოს ტერიტორიაზე სატრანზიტო ტვირთის გადაზიდვისას გარემოზე მიყენებული ზიანის შემთხვევაში ზიანის ფულადი ანაზღაურების ვალდებულების დატოვების მიზეზს ასევე წარმოადგენს ის გარემოება, რომ ასეთი ზიანის შემთხვევაში პრაქტიკაში არააღსრულებადი იქნება ტვირთის გადამზიდავი პირებისათვის იმ ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულების დაკისრება რაც გათვალისწინებულია წარმოდგენილი კანონპროექტით, რადგან გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმა შესაძლებელია ითვალისწინებდეს დროში გაწერილი რიგი განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობას, რასაც შესაძლებელია უმეტეს შემთხვევაში დასჭირდეს არაერთი კვირა თუ თვე, შესაძლებელია წელიც. გამომდინარე აღნიშნულიდან ამ შემთხვევაშიც მიზანშეწონილად ჩაითვალოს გარემოზე მიყენებული ზიანის ფულადი ანაზღაურების ვალდებულების დატოვება, აღნიშნული თანხები ამ შემთხვევაშიც მიმართული იქნება გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდში და მიზნობრივად მოხმარდება დაზიანებული გარემოს აღდგენას.

კანონის პროექტი, ისევე როგორც დირექტივა, ითვალისწინებს გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობას და მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობას. მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა ეკისრება პირს რომელიც ახორციელებს გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიშ საქმიანობას და მისი საქმიანობიდან გამომდინარე გარემოს მიადგა მნიშვნელოვანი ზიანი. ასეთ დროს პირს დაეკისრება გამასწორებელი

ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულება მაშინაც, თუ ზიანი დადგა მისი ბრალეულობის გარეშე. აღნიშნული გამომდინარეობს დირექტივის მოთხოვნიდან, ამავე დროს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი იცნობს პასუხისმგებლობას ბრალის გარეშე (კარი III დელიქტური ვალდებულებანი, მაგალითისათვის - მუხლი 1000. პასუხისმგებლობა ნაგებობიდან გამომდინარე მომეტებული საფრთხით გამოწვეული ზიანისათვის; მუხლი 999. სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციის შედეგად დამდგარი ზიანის ანაზღაურება). შესაბამისად იმ შემთხვევაში, თუ გარემოზე მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანი გამოწვეული იქნება გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში (ზიანის მიყენების წყაროა მომეტებული საფრთხის შემცველი საწარმო ან საქმიანობა) საქმიანობიდან გამომდინარე ან აღნიშნული საქმიანობიდან გამომდინარე ვალდებულების შეუსრულებლობით, არნიშნულ შემთხვევაში ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება დაეკისრება ასეთი მომეტებული საფრთხის შემცველი საქმიანობის განმახორციელებელს. მნიშვნელოვანი ზიანი კანონის პროექტის მიხედვით განმარტებულია, როგორც გარემოზე, კერძოდ, ბიომრავალფეროვნებაზე ან/და მიწაზე ან/და წყლის ობიექტზე მიყენებული ისეთი ზიანი, რომელიც გამოწვეულია პირის ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნის მიერ, რა დროსაც აუცილებელია გარემოს დაზიანების დონე შეესაბამებოდეს კანონპროექტის დანართი 1-ით განსაზღვრულ კრიტერიუმებს.

ა.გ) კანონპროექტის ძირითადი არსი:

კანონპროექტის პირველი მუხლი განსაზღვრავს კანონის პროექტის მიზანს და იმ პრინციპს, რომელზეც აგებულია გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ახალი სისტემა. კერძოდ, კი კანონის მიზანია გარემოზე ზიანის მიყენების საკითხების სამართლებრივი რეგულირება, „დამბინძურებელი იხდის“ პრინციპის შესაბამისად. „დამბინძურებელი იხდის“ პრინციპი წარმოადგენს გარემოს დაცვის ერთ-ერთ ძირითად პრინციპს „გარემოს დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის შესაბამისად და გულისხმობს ფიზიკური ან იურიდიული პირის ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნის ვალდებულებას, გარემოსთვის ზიანის მიყენების შემთხვევაში განახორციელოს შესაბამისი შემარბილებელი და გამასწორებელი ღონისძიებები და გაიღოს შესაბამისი ხარჯები ან/და აანაზღაუროს გარემოსთვის მიყენებული ზიანი. აღნიშნული პრინციპის საფუძველზე არის აგებულია მთლიანად გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ დირექტივა და გამომდინარეობს ევროკავშირის ფუნქციონირების შესახებ ხელშეკრულების 191-ე მუხლის მე-2 პუნქტიდან.

კანონპროექტის მე-2 მუხლის განსაზღვრავს კანონის რეგულირების სფეროს და განსაზღვრავს გარემოზე ზიანის მიყენების იმ შემთხვევებს, რომლებზეც არ გავრცელდება კანონის მოქმედება.

კანონპროექტის მე-3 მუხლში მოიცემულია ტერმინთა განმარტებანი.

კანონპროექტის მე-4 მუხლი არეგულირებს ზიანის პრევენციასთან დაკავშირებულ საკითხებს. დღეს მოქმედი კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს ზიანის პრევენციის საკითხებს. შესაბამისად კანონის პროექტს შემოაქვს კიდევ ერთი ახალი მექანიზმი, რომელიც უზრუნველყოფს გარდაუვალი ზიანის საფრთხის წარმოშობის შემთხვევაში, ასეთი ზიანის დადგომის თავიდან აცილებას ან შერბილებას. აღნიშნული მექანიზმის

ამოქმედების შედეგად შემცირდება გარემოსთვის ზიანის მიყენების შემთხვევები. ზიანის პრევენციის მექანიზმი ხელს შეუწყობს საქმიანობის განმახორციელებლებს წინასწარ შეაფასონ გარემოსდაცვითი რისკები და მართონ იმგვარად, რომ თავიდან აიცილონ ზიანის დადგომა. ზიანის პრევენციის მექანიზმი ასევე შეამცირებს საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ გასაწევ ხარჯებს, რადგან პრევენციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელების შედეგად, დიდი ალბათობით ზიანი აღარ უნდა დადგეს და საქმიანობის განმახორციელებელს აღარ მოუწევს დამდგარი ზიანის აღდგენის ღონისძიებების გატარება. ცხადია, პრევენციის მექანიზმი არ გამოირიცხავს ზიანის დადგომის შემთხვევებსაც, თუმცა ცალსახად უნდა შეამციროს მათი ოდენობა.

ზიანის პრევენციის მექანიზმი ავალდებულებს საქმიანობის განმახორციელებელს, გარემოზე ზიანის მიყენების გარდაუვალი საფრთხის წარმოშობისთანავე, დაუყოვნებლივ შეატყობინოს აღნიშნულის შესახებ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს და გაატაროს ყველა აუცილებელი ღონისძიება ზიანის შერბილებისთვის/პრევენციისთვის. გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი თავის მხრივ უფლებამოსილი იქნება საქმიანობის განმახორციელებს მოსთხოვოს ინფორმაცია საფრთხესთან დაკავშირებით, იმ შემთხვევაში, თუ საქმიანობის განმახორციელებელი თავად არ განსაზღვრავს პრევენციულ ღონისძიებებს ან განსაზღვრული ღონისძიებები არ იქნება სათანადოდ, დეპარტამენტი თავად განუსაზღვრავს მას შესასრულებლად სავალდებულო ღონისძიებებს, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ საქმიანობის განმახორციელებელი არ შეასრულებს პრევენციულ ღონისძიებებს, დეპარტამენტს ასევე უფლება ექნება მოსთხოვოს მას შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებების გატარება. ზემოაღნიშნული ღონისძიებების შეუსრულებლობა გამოიწვევს ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას.

კანონპროექტი მე-5 მუხლი შეეხება უკვე დამდგარ მნიშვნელოვან ზიანს. ამ დროს საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებული იქნება დაუყოვნებლივ შეატყობინოს ამის შესახებ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს, გაატაროს საჭირო ღონისძიებები ზიანის შემდგომი გავრცელების თავიდან ასაცილებლად ან/და შესარბილებლად და დადგენილი წესით განახორციელოს გამასწორებელი ღონისძიებები. გამასწორებელი ღონისძიებების დადგენილი წესით შეთანხმებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში ფონდში ჩარიცხოს თანხა გამასწორებელი ღონისძიებების ხარჯთაღრიცხვით განსაზღვრული ღონისძიებების საერთო ღირებულების 2%-ის ოდენობით, ან ფონდში ყოველთვიურად ჩარიცხოს გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის განხორციელების საერთო ვადაში პროპორციულად განწილვადებული ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული თანხა. ამავდროულად, ზიანის დადგომის შემთხვევაში, ზედამხედველობის დეპარტამენტი უფლებამოსილი იქნება გამოითხოვოს ინფორმაცია საქმიანობის განმახორციელებლისგან, მოსთხოვოს მას ზიანის შემდგომი გავრცელების თავიდან ასაცილებლად ან/და შესარბილებლად საჭირო აუცილებელი (გადაუდებელი) ღონისძიებებისა და გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელება.

კანონპროექტის მე-6 მუხლი განსაზღვრავს გარემოზე მიყენებული ზიანის შეფასებისა და გადაწყვეტილების მიღების წესებს. ზიანის დადგომის შემთხვევაში დეპარტამენტი აფასებს სახეზეა ზიანი თუ მნიშვნელოვანი ზიანი და იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას. მნიშვნელოვანი ზიანის განსაზღვრის კრიტერიუმებს ადგენს წარმოდგენილი კანონის პროექტის პირველი დანართი, სადაც დეტალურად არის

გაწერილი რა ჩაითვლება ბიომრავალფეროვნებაზე, მიწაზე, და წყალზე მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებად.

იმ შემთხვევაში თუ პირი ექცევა მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ქვეშ, მას გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა კანონპროექტის შესაბამისად ეკისრება მიუხედავად მისი ბრალეულობისა, შესაბამისად მას გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა დაეკისრება ზიანის შეფასების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებისთანავე, ხოლო სხვა შემთხვევებში გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობა პირს დაეკისრება მნიშვნელოვანი ზიანის გამომწვევი ქმედებისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების თაობაზე შესაბამისი გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდგომ.

კანონპროექტის მე-7 და მე-8 მუხლები ადგენენ გამასწორებელი ღონისძიებების სახეებსა და მათი განსაზღვრის წესს. გამასწორებელი ღონისძიებებია: გარემოს პირვანდელ (ზიანის მიყენებამდე) მდგომარეობაში აღგენა, გარემოს პირვანდელ (ზიანის მიყენებამდე) მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენა, დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე სანაცვლო/ადექვატური გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელება. პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენას, ხოლო თუ ეს შეუძლებელია უნდა განხორციელდეს გარემოს პირვანდელ მდგომარეობასთან მიახლოებულ მდგომარეობამდე აღდგენა, ხოლო თუ ესეც შეუძლებელია, ამ შემთხვევაში უნდა განხორციელდეს დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე სანაცვლო/ადექვატური გამასწორებელი ღონისძიებები. ამ პრინციპებზე და რიგითობაზე არის დამყარებული დირექტივის მოთხოვნები, შესაბამისად, კანონპროექტიც განსაზღვრავს იმავე აუცილებელ რიგითობას, როგორც ეს დირექტივაშია მოცემული.

მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებული იქნება ზიანის კატეგორიის განსაზღვრის შესახებ დეპარტამენტის მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან არაუგვიანეს 180 კალენდარული დღის ვადაში, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს წარუდგინოს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტი (ღონისძიებების ჩამონათვალით და მათი განხორციელების ვადებით). ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტს თან უნდა ერთვოდეს აუდიტორის/აუდიტორული ფირმის მიერ დადასტურებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტის ხარჯთაღრიცხვა.

იმ შემთხვევაში თუ შეუძლებელია გარემოს პირვანდელ მდგომარეობაში ან მასთან მიახლოებულ მდგომარეობაში აღდგენა, მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია განახორციელოს სანაცვლო/ადექვატური გამასწორებელი ღონისძიებები. ამ შემთხვევაში მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირი ვალდებულია 60 კალენდარული დღის ვადაში სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს წარუდგინოს დასაბუთება, რომელიც დაადასტურებს რომ დაზიანებული გარემოს პირვანდელ ან მასთან მიახლოებულ მდგომარეობაში აღდგენა შეუძლებელია რაც წარმოშობს დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების გამოყენების საჭიროებას.

გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის წარმოდგენის ვალდებულების შეუსრულებლობისთვის მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს ეკისრება ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა კანონმდებლობით დადგენილი წესით,

ამავე დროს თუ ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი არ ასრულებს ვალდებულებას დეპარტამენტი უფლებამოსილია მიმართოს ფონდის კომისიას გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი ორგანოს განსაზღვრის თაობაზე რეკომენდაციის მისაღებად, ხოლო რეკომენდაცია წარედგინება სამინისტროს შესაბამისი გადაწყვეტილების მისაღებად. გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შემუშავების ხარჯები დაეკისრება ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს.

კანონპროექტის მე-9 მუხლი ადგენს დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განსაზღვრის პროცედურებს. დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განსაზღვრის მიზნით, მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით იქმნება დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების განმსაზღვრელი კომისია. კომისიის მიერ განსაზღვრული დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარედ ან სხვა ტერიტორიაზე ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებები წარედგინება ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს, რომელიც ვალდებულია მისი ჩაბარებიდან 180 კალენდარული დღის ვადაში სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს შესათანხმებლად წარუდგინოს შესაბამისი აკრედიტაციის მქონე პირის მიერ მომზადებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმა (ღონისძიებების ჩამონათვალით და მათი განხორციელების ვადებით). ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტს თან უნდა ერთვოდეს აუდიტორის/აუდიტორული ფირმის მიერ დადასტრებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტის ხარჯთაღრიცხვა.

კანონის პროექტის მე-10 მუხლის შესაბამისად, დაინტერესებულ პირს ეძლევა შესაძლებლობა, გარემოზე მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანის არსებობის შემთხვევაში, მონაწილეობა მიიღოს გამასწორებელი ღონისძიებების განსაზღვრაში. ამ მიზნით სააგენტო ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტს, მისი სააგენტოში წარდგენიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში, განათავსებს სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე. გეგმის პროექტის ვებგვერდზე განთავსებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში სააგენტო იხილავს დაინტერესებული პირების მიერ ვებგვერდზე წერილობით წარმოდგენილ მოსაზრებებს/შენიშვნებს. საჭიროების შემთხვევაში სააგენტო დაინტერესებული პირების მიერ წარმოდგენილ შენიშვნებს/მოსაზრებებს უგზავნის მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს მათი ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმაში ასახვის მიზნით. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია დაინტერესებული პირების მიერ წარმოდგენილ შენიშვნებს/მოსაზრებების მიღებიდან (ჩაბარებიდან) 45 კალენდარული დღის ვადაში, სააგენტოში შესათანხმებლად წარადგინოს შენიშვნების გათვალისწინებით გადაამუშავებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების საბოლოო გეგმა.

კანონპროექტის მე-11-ე მუხლის შესაბამისად, სააგენტო ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმას იხილავს და ითანხმებს სააგენტოში წარდგენიდან 120 კალენდარული დღის ვადაში. სააგენტოსთან შეთანხმებული გამასწორებელი

ლონისძიებების გეგმის შესრულება მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირისთვის სავალდებულოა. მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი უფლებამოსილია სააგენტოს მიმართოს შუამდგომლობით ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით განსაზღვრული ღონისძიების შეცვლის თაობაზე. შუამდგომლობა უნდა შეიცავდეს დასაბუთებას, რომ შეთანხმებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიების შესრულება ვერ უზრუნველყოფს ზიანის გამოსწორებას ან/და ამ ღონისძიების სხვა ღონისძიებით შეცვლა აუცილებელი და ეფექტიანია ზიანის გამოსწორების თვალსაზრისით ან წარმოიშვა ფორსმაჟორული სიტუაცია, რაც განაპირობებს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმაში ცვლილების შეტანის საჭიროებას. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმით განსაზღვრული ღონისძიების შეცვლასთან დაკავშირებით ამ კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების განხორციელება სავალდებულოა. ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმაში ცვლილების განხორციელებასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას სააგენტო იღებს შესაბამისი მიმართვის წარდგენიდან 60 კალენდარული დღის ვადაში. ცვლილებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილების მიღებამდე ჩერდება იმ გამასწორებელი ღონისძიების შესრულების ვადის დინება, რომლის შეცვლაც არის მოთხოვნილი.

ამავე დროს მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია უზრუნველყოს ზიანის გამასწორებელი ღონისძიების გეგმის განხილვისთვის, ასევე მასში ცვლილებების შეტანის საკითხის განხილვისა და დაზიანებული ტერიტორიის მიმდებარე ან სხვა ტერიტორიაზე მნიშვნელოვანი ზიანის გამასწორებელი სანაცვლო/ადექვატური ღონისძიებების გამოყენების საჭიროების განხილვისთვის, სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ გაწეული ხარჯების სრულად ანაზღაურება. ხარჯების გაანგარიშებისა და ანაზღაურების წესები განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

კანონპროექტის მე-12 მუხლი შესაბამისად გამასწორებელი ღონისძიებების გატარებაზე ზედამხედველობას ახორციელებს გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი. ზიანის მიყენებაზე პასუხისმგებელ პირს გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის შეუსრულებლობისათვის ეკისრება პასუხისმგებლობა კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

კანონის პროექტის მე-13 მუხლს შემოაქვს გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის ვალდებულება. აღსანიშნავია, რომ დირექტივა იძლევა შესაძლებლობას ქვეყნებმა შექმნან სხვადასხვა სახის ფინანსური გარანტიები (დაზღვევა, საბანკო გარანტია და სხვ.), იმისათვის, რომ მოხდეს გარემოსდაცვითი რისკის დაზღვევა. გარემოსათვის მიყენებული ზიანის დაზღვევა ფართოდ არის გავრცელებული ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში. კანონპროექტის მე-2 დანართით გათვალისწინებული გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობებისათვის კანონპროექტის მე-13 მუხლი განსაზღვრავს გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის ვალდებულებას.

თუმცა ამავდროულად, გამომდინარე იქიდან, რომ ამ მექანიზმის შემოღება მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული კერძო სექტორსა და ბაზარზე არსებულ მოთხოვნაზე, ამასთან, იმის გათვალისწინებით, რომ გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფას სავალდებულო ხასიათი ექნება აუცილებელია, რომ ამ მექანიზმის ამოქმედებამდე დაწესდეს გარდამავალი პერიოდი, რა დროსაც მოხდება

არსებული მდგომარეობისა და სამომავლო გამოწვევების წინასწარი შესწავლა და შეფასება, ასევე გაიმართება კონსულტაციები კერძო სექტორის წარმომადგენლებთან, რათა ჩამოყალიბდეს სწორი და გამართული სისტემა, რომელიც შემდგომ პრაქტიკაში გამოყენებადი და ეფექტიანი იქნება. შესაბამისად, აღნიშნული შესწავლისა და კონსულტაციების შედეგად, საქართველოს მთავრობას დაევალება 2022 წლის პირველ ივლისამდე შეიმუშაოს და საქართველოს პარლამენტს წარუდგინოს ტექნიკური რეგლამენტი „გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის შესახებ“.

მე-14-მე-16 მუხლებით რეგულირდება გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდთან დაკავშირებული საკითხები. ეკოლოგიური/გარემოსდაცვითი ფონდები ფართოდ არის გავრცელებული, როგორც ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში, ისე სხვა ქვეყნებში (პოლონეთი, სლოვენია, მოლდოვა, კანადა). ეკოლოგიური ფონდები სხვადასხვა სახით არსებობს, (როგორც დამოუკიდებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების, ასევე ცალკე ანგარიშის სახით) და ძირითად მიზანს წარმოადგენს მოახდინოს ფონდში აკუმულირებული თანხების გამოყოფა სხვადასხვა გარემოსდაცვითი ღონისძიებების განსახორციელებლად. ფონდიდან ფინანსდება გარემოსთვის მიყენებული ზიანის გამასწორებელი ღონისძიებები. ფონდში არსებული თანხები შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას ზიანის პრევენციაზე, გარემოს მდგომარეობის აღდგენაზე, გარემოს მდგომარეობის გაუმჯობესებაზე.

კანონის პროექტის მე-17-26-ე მუხლები განსაზღვრავს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებსა და ადმინისტრაციული წარმოების წესს. ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა დაეკისრება პირს ამ კანონით გათვალისწინებული ვალდებულებების შეუსრულებლობისათვის, როგორც არის ზიანის პრევენციის/შერბილებისათვის აუცილებელი ღონისძიებების გაუტარებლობა, გამასწორებელი ღონისძიებების შეუსრულებლობა და ა.შ. ჯარიმის თანხები განისაზღვრება იმგვარად, რომ სახდელს ჰქონდეს რეალური და შემაკავებელი ეფექტი.

კანონპროექტის 27-ე მუხლი განსაზღვრავს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის საკითხებს და აკეთებს მითითებას სისხლის სამართლის კოდექსზე.

კანონის პროექტის 28-ე მუხლის შესაბამისად - ამ კანონის ამოქმედებამდე პირის უკანონო ქმედებით გამოწვეული გარემოზე მიყენებული ზიანი დაანგარიშდეს და ანაზღაურდეს ამ კანონის ამოქმედებამდე არსებული წესით, ხოლო თუ ამ კანონის ამოქმედებამდე, უკანონო ქმედებით გარემოზე მიყენებული ზიანისათვის პირს ჯერ არ დაკისრებია გარემოზე მიყენებული ზიანის ანაზღაურება (არ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული შესაბამისი გადაწყვეტილება), ამ პუნქტით გათვალისწინებული პირი უფლებამოსილია მიმართოს დეპარტამენტს და მოითხოვოს ამ კანონით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ან/და მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრების პროცედურების მასზე გავრცელება. იმ შემთხვევაში თუ პირი გამოიყენებს მის ამ უფლებამოსილებას იგი კარგავს უფლებას აანაზღაუროს გარემოზე მიყენებული ზიანი ამ კანონის ამოქმედებამდე არსებული წესით. აღნიშნულ შემთხვევაში ზიანის შეფასება და შესაბამისად გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ან/და მკაცრი გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის დაკისრება განხორციელდეს მხოლოდ ამ კანონით დადგენილ შემთხვევებში და ამ კანონით დადგენილი წესით.

კანონპროექტის 29-ე მუხლი განსაზღვრავს კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით მისაღები/გამოსაცემი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების ჩამონათვალს და გასატარებელ ღონისძიებებს.

კანონპროექტის 30-ე მუხლი განსაზღვრავს კანონის ამოქმედების ვადებს.

კანონპროექტის პირველი დანართით გათვალისწინებულია მნიშვნელოვანი ზიანის განსაზღვრის კრიტერიუმები ბიომრავალფეროვნებისთვის, მიწისა და წყლისთვის.

კანონპროექტის მეორე დანართში მოცემულია გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობების ნუსხა.

ა.დ) კანონპროექტის კავშირი სამთავრობო პროგრამასთან და შესაბამის სფეროში არსებულ სამოქმედო გეგმასთან, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

„ერთი მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებსა და, მეორე მხრივ, საქართველოს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებისა და საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების დღის წესრიგის განხორციელების 2016 წლის ეროვნული სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 7 მარტის N382 განკარგულებით დამტკიცებული სამოქმედო გეგმის 148 პუნქტი ითვალისწინებს გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ კანონპროექტის შემუშავების აუცილებლობას.

ა.ე) კანონპროექტის ძალაში შესვლის თარიღის შერჩევის პრინციპი, ხოლო კანონისთვის უკუძალის მინიჭების შემთხვევაში – აღნიშნულის თაობაზე შესაბამისი დასაბუთება:

კანონპროექტი, გარდა მე-13 და 29-ე მუხლებისა, ძალაში შედის 2021 წლის პირველი ივლისიდან. მე-13 მუხლი, რომელიც ეხება გარემოსდაცვითი რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის საშუალებას, ამოქმედდება 2022 წლის პირველი ივლისიდან, ხოლო 29-ე მუხლი (კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებული გარდამავალი დებულებები) გამოქვეყნებისთანავე. კანონპროექტის ამოქმედების გადავადება განპირობებულია იმ გარემოებით, რომ დაინტერესებულ პირებს მიეცეთ შესაძლებლობა ადაპტირება მოახდინონ კანონპროექტით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან. ასევე, როგორც ზემოთ აღინიშნა, კანონპროექტით ყალიბდება გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ახალი სისტემა, რომლის შემქნა დაკავშირებულია გარკვეულ დროსთან.

ა.ვ) კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვის მიზეზები და შესაბამისი დასაბუთება (თუ ინიციატორი ითხოვს კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვას):

ასეთი არ არსებობს.

ბ) კანონპროექტის ფინანსური გავლენის შეფასება საშუალოვადიან პერიოდში (კანონპროექტის ამოქმედების წელი და შემდგომი 3 წელი):

ბ.ა) კანონპროექტის მიღებასთან დაკავშირებით აუცილებელი ხარჯების დაფინანსების წყარო:

კანონპროექტის მიღება არ გამოიწვევს ახალი ხარჯების გამოყოფას.

ბ.ბ) კანონპროექტის გავლენა სახელმწიფო ან/და მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება მოახდენს გავლენას ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე. გამომდინარე იქიდან, რომ კანონის პროექტით გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი

ზიანისთვის მონეტარული ანაზღაურება ნაწილობრივ იცვლება გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულებით. ზიანის ფულადი ანაზღაურების შედეგად გადახდილი თანხები ჩაირიცხება გარემოსდაცვითი ზიანის ფონდში და მოხმარდება შემდგომ უკვე სხვადასხვა ზიანის გამოსწორების ღონისძიებების განხორციელებას. აღსანიშნავია, რომ დღევანდელი მდგომარეობით ხშირ შემთხვევაში ზიანის თანხების ამოღება და სახელმწიფო ბიუჯეტში მიმართვა ვერ ხერხდება. 2016 წლის მონაცემების თანახმად, დაანგარიშებული ზიანის თანხა შეადგენდა 10 429 869.06 ლარს, საიდანაც სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილია მხოლოდ 487 210.87 ლარი, ხოლო 2017 წელს დაანგარიშებული ზიანის თანხა შეადგენდა 8 873 722.66 ლარს, ხოლო სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილია 806 657.07 ლარი. 2018 წლის მონაცემების თანახმად, დაანგარიშებული ზიანის თანხა შესადგენდა 10 029 929,4 ლარს, ხოლო სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილია 830 896,1 ლარი. აღნიშნული სტატისტიკა ასევე მეტყველებს მოქმედი სისტემის არაეფექტიანობაზე.

აქედან გამომდინარე, კანონპროექტის მიღება ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე არსებით გავლენას არ მოახდენს.

ბ.გ) კანონპროექტის გავლენა სახელმწიფო ან/და მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება გავლენას იქონიებს საქართველოს 2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე. გამომდინარე იქედან, რომ აუცილებელია, აღსრულების ეფექტიანი მექანიზმების შექმნა, იმისათვის, რომ კანონპროექტით დადგენილმა რეგულაციებმა პრაქტიკაში განხორციელება ჰპოვოს, აუცილებელია სამინისტროს სისტემაში შემავალი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის და საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - გარემოს ეროვნული სააგენტოს გაძლიერება ადამიანური რესურსებითა და მატერიალურ ტექნიკური ბაზით.

კანონპროექტის შესაბამისად გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი იქნება პასუხისმგებელი საწარმოების შემოწმებაზე, პრევენციის ღონისძიებების შეთანხმებაზე, ზიანის კატეგორიის დადგენაზე, გამასწორებელი ღონისძიებების შესრულების ზედამხედველობაზე, რაც დღეს დეპარტამენტში არსებული რესურსებით წარმოუდგენელია. შესაბამისად, აუცილებელია დეპარტამენტს დაემატოს 16 ინსპექტორის საშტატო ერთეული და გამოიყოს თანხები შემდეგი ოდენობით:

- 16 ინსპექტორის შრომის ანაზღაურება - 309.0 ათ. ლარი;
- 16 ინსპექტორის სასარგებლოდ დაგროვებითი საპენსიო ფონდში გადასარიცხი თანხა - 6.0 ათ. ლარი;
- 4 ერთეული სატრანსპორტო საშუალების შეძენა - 182.0 ათ. ლარი;
- ინსპექტორების აღჭურვილობა - 28.0 ათ. ლარი;
- უნიფორმა - $16 \times 800 = 14.0$ ათ. ლარი;
- საოფისე ტექნიკა (კომპიუტერები, პრინტერ/სკანერები, მაცივრები ლაბ. მასალისთვის) - 23.0 ათ. ლარი;
- საოფისე ავეჯი, სხვადასხვა საოფისე საქონელი - 10.0 ათ. ლარი;
- 4 ერთეული სატრანსპორტო საშუალების საწვავის ტექნომსახურების, რემონტისა და მოვლა-შენახვის ხარჯი - 60.0 ათ. ლარი;
- პერსონალის დაზღვევის ხარჯი - $16 \times 30 \times 12 = 6.0$ ათ. ლარი;

- ფიჭური კავშირგაბმულობის ხარჯი - $16 \cdot 10 \cdot 12 = 2.0$ ათ. ლარი;
- ექსპერტიზისა და ლაბორატორიული კვლევების ხარჯი - 140.0 ათ. ლარი;
- მივლინება - 25.0 ათ. ლარი.

ჯამში დეპარტამენტისთვის საჭირო იქნება 2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სულ 791.0 ათ. ლარის გამოყოფა.

კანონპროექტის შესაბამისად სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო პასუხისმგებელი იქნება გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმების შეთანხმებაზე და გამასწორებელი ღონისძიებების გეგმის პროექტების საჯარო განხილვაზე, რაც დღეს სააგენტოში არსებული რესურსებით წარმოდგენელია. შესაბამისად, აუცილებელია სააგენტოს დაემატოს 22 სამტატო ერთეული, რომლის ფარგლებშიც სააგენტოში 2021 წლის იანვრიდან შეიქმნება ახალი პირველადი სტრუქტურული ქვედანაყოფი. აღნიშნული სტრუქტურული ქვედანაყოფი შეიქმნება ახალი ადამიანური რესურსის დაკომპლექტებით. მისი სპეციფიკა მოითხოვს კონკრეტული დარგების (ნიადაგის, წყლისა და ბიომრავალფეროვნების) მაღალკვალიფიცირებული სპეციალისტების მოზიდვას, რაც შრომის ბაზარზე გამოხატულია მათ სიმწირეში და მათი დაინტერესება, კერძო და საჯარო სექტორების კონკურენციის ფარგლებში, ვინაიდან კერძო სექტორში ამ დარგის სპეციალისტების სიმცირის გამო შრომის ანაზღაურების მაღალი ზღვარია საჯარო სექტორთან შედარებით, ამიტომ მათი მოძიება გარკვეულ სიძნელეებთანაა დაკავშირებული.

ყოველივე ამის გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია რომ სააგენტომ და გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტმა, კანონის სრულად ამოქმედებამდე 2021 წლის იანვრიდან შექმნას აღნიშნული სტრუქტურული ქვედანაყოფი და შესაბამისი კვალიფიკაციის კადრების მოძიების მიზნით კონკურსების ჩატარება, თანამშრომლების დანიშვნა, მათ გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება (ტრენინგები), სამუშაო აღწერილობებისა და მეთოდოლოგიის შემუშავება, შესაბამისი მატერიალურ-ტექნიკურ უზრუნველყოფა და სხვა, რის გარეშეც კანონის სრულად ამოქმედების შემდეგ შეუძლებელი იქნება სააგენტოსა და გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ აღნიშნული მნიშვნელოვანი ფუნქციების განხორციელება.

შესაბამისად, აღნიშნული ფუნქციის განხორციელებისთვის სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოსთვის საჭირო იქნება 2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სულ 1,063.0 ათ. ლარის გამოყოფა:

- 22 სამტატო ერთეულის შრომის ანაზღაურება - 505.0 ათ. ლარი;
- 22 თანამშრომლების სასარგებლოდ დაგროვებითი საპენსიო ფონდში გადასარიცხი თანხა - 10.0 ათ. ლარი;
- უნიფორმა - $22 \cdot 1,070.0 = 23.54$ ათ. ლარი;
- საოფისე ტექნიკა (კომპიუტერები, პრინტერ/სკანერები) - 30.8 ათ. ლარი;
- საოფისე ავეჯი, სხვადასხვა საოფისე საქონელი - 17.66 ათ. ლარი;
- მივლინება - 89.0 ათ. ლარი;
- ფიჭური კავშირგაბმულობის ხარჯი - 2.2 ათ. ლარი;

- საველე ხელსაწყოები (GPS-ები) – 50.0 ათ. ლარი;
- 4 ერთეული სატრანსპორტო საშუალების შეძენა - 260.0 ათ. ლარი;
- 4 ერთეული სატრანსპორტო საშუალების საწვავის ტექნომსახურების, რემონტის, მოვლა-შენახვის და დაზღვევის ხარჯი - 74.8 ათ. ლარი.

როგორც ცნობილია, „გარემოს დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის 58² მუხლი (გარემოსდაცვითი ღონისძიებების დაფინანსების დროებითი წესი) განსაზღვრავს, რომ „ერთი მხრივ, საქართველოსა და, მეორე მხრივ, ევროკავშირსა და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ“ 2014 წლის 27 ივნისის შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების სრულად შესრულებამდე სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ წლიური კანონის პროექტის მომზადებისას გარემოსდაცვით ღონისძიებებთან დაკავშირებული პროგრამული კოდებით გათვალისწინებული ასიგნებები საბიუჯეტო სახსრების ნაწილში უნდა გაიზარდოს არანაკლებ წინა წლის სახელმწიფო ბიუჯეტით განსაზღვრული ასიგნებების 5%-ით.“. კანონპროექტის ამოქმედება გათვალისწინებულია 2021 წლის 1 ივლისიდან, შესაბამისად, 2021 წლის ბიუჯეტის დაგეგმვისას აუცილებელია გათვალისწინებულ იქნეს ზედამხედველობის დეპარტამენტისა და სააგენტოს გაძლიერებისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან შესაბამისი თანხების გამოყოფა, რადგან პრიორიტეტულობის თვალსაზრისით, უმნიშვნელოვანია, ქვეყანაში სწორი გარემოსდაცვითი მმართველობის ჩამოსაყალიბებლად გამართული გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის სისტემის არსებობა და აღსრულების სათანადო მექანიზმების დანერგვა, რაც ზედამხედველობის დეპარტამენტისა და სააგენტოს გაძლიერების გარეშე წარმოუდგენელი იქნება.

ბ.დ) სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულებები, კანონპროექტის გავლენით სახელმწიფოს ან მის სისტემაში არსებული უწყების მიერ მისაღები პირდაპირი ფინანსური ვალდებულებების (საშინაო ან საგარეო ვალდებულებები) მითითებით:

კანონპროექტით არ დგინდება სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულებები.

ბ.ე) კანონპროექტის მოსალოდნელი ფინანსური შედეგები იმ პირთათვის, რომელთა მიმართაც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება, იმ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე გავლენის ბუნებისა და მიმართულების მითითებით, რომლებზედაც მოსალოდნელია კანონპროექტით განსაზღვრულ ქმედებებს ჰქონდეს პირდაპირი გავლენა:

კანონპროექტის მიღება გამოიწვევს ფინანსურ შედეგებს იმ პირთათვის, რომელთა მიმართაც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება. კანონპროექტის მიღების შედეგად, საქმიანობის განმახორციელებელს დაეკისრება ჯარიმა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის და გამასწორებელი ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულება, რითიც მას ფინანსური ტვირთი შეუმსუბუქდება, რადგან გამასწორებელი ღონისძიებები დროში იქნება გაწერილი და მისცემს საშუალებას კერძო სამართლის სუბიექტს იმგვარად დაგეგმოს თავისი ბიუჯეტი და შემოსულობები, რომ დროში გაწერილ ვადებში ეტაპობრივად შეასრულოს მასზე დაკისრებული ვალდებულებები. აქვე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ზიანის პრევენციის მექანიზმის შემოღება ასევე შეამცირებს საქმიანობის განმახორციელებლის ხარჯებს, გამომდინარე იქიდან, რომ ზიანის დადგომის გარდაუვალ საფრთხეზე დროული რეაგირებისას, თავიდან იქნება აცილებული ზიანის დადგომა, რომლის გამოსწორებაც უფრო დიდ მასშტაბებთან და თანხებთან არის დაკავშირებული.

ბ.ვ) კანონპროექტით დადგენილი გადასახადის, მოსაკრებლის ან სხვა სახის გადასახდელის (ფულადი შენატანის) ოდენობა შესაბამის ბიუჯეტში და ოდენობის განსაზღვრის პრინციპი:

კანონპროექტით არ დგინდება გადასახადი, მოსაკრებელი ან სხვა სახის გადასახდელი.

გ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო სამართლებრივ სტანდარტებთან:

გ.ა) კანონპროექტის მიმართება ევროკავშირის სამართალთან:

კანონპროექტი შეესაბამება „გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ 2004 წლის 21 აპრილის ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2004/35/EC დირექტივას.

გ.ბ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებთან:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს.

გ.გ) კანონპროექტის მიმართება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებთან და შეთანხმებებთან, აგრეთვე, ისეთი ხელშეკრულების/შეთანხმების არსებობის შემთხვევაში, რომელსაც უკავშირდება კანონპროექტის მომზადება, – მისი შესაბამისი მუხლი ან/და ნაწილი:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს.

გ.დ) არსებობის შემთხვევაში, ევროკავშირის ის სამართლებრივი აქტი, რომელთან დაახლოების ვალდებულებაც გამომდინარეობს „ერთი მხრივ, საქართველოსა და, მეორე მხრივ, ევროკავშირისა და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებიდან“ ან ევროკავშირთან დადებული საქართველოს სხვა ორმხრივი და მრავალმხრივი ხელშეკრულებებიდან:

„გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ 2004 წლის 21 აპრილის ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2004/35/EC დირექტივა.

დ) კანონპროექტის მომზადების პროცესში მიღებული კონსულტაციები:

დ.ა) სახელმწიფო, არასახელმწიფო ან/და საერთაშორისო ორგანიზაცია/დაწესებულება, ექსპერტი, სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც მონაწილეობა მიიღო კანონპროექტის შემუშავებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

დ.ბ) კანონპროექტის შემუშავებაში მონაწილე ორგანიზაციის/დაწესებულების, სამუშაო ჯგუფის, ექსპერტის შეფასება კანონპროექტის მიმართ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

დ.გ) სხვა ქვეყნების გამოცდილება კანონპროექტის მსგავსი კანონების იმპლემენტაციის სფეროში, იმ გამოცდილების მიმოხილვა, რომელიც მაგალითად იქნა გამოყენებული კანონპროექტის მომზადებისას, ასეთი მიმოხილვის მომზადების შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

ე) კანონპროექტის ავტორი:

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო.

ვ) კანონპროექტის ინიციატორი:

საქართველოს მთავრობა.